

ЕНЕРГЕТИКА

ЦЕНИ НА ПРИРОДЕН ГАЗ

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Националният статистически институт (НСИ) провежда регулярно шестмесечно наблюдение за цени на природния газ за битови и крайни небитови¹ клиенти в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/1952 на Европейския Парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 година относно европейската статистика на цените на природния газ и електроенергията и за отмяна на Директива 2008/92/ЕО.

Целта на наблюдението е да се осигурят представителни за страната средни цени на природния газ за битови и крайни небитови клиенти.

Данни се осигуряват от всички доставчици на природен газ по мрежа, притежаващи лицензия от КЕВР. Наблюдават се цените за битовите и крайните небитови клиенти, които закупуват природен газ за собствени нужди от газоразпределителната и/или газопреносната мрежа. Изключват се клиенти, които използват природен газ за:

- производство на електроенергия в електроцентрали или в инсталации за комбинирано производство на електроенергия и топлоенергия
- неенергийни цели (природния газ, използван като суровина в химическата индустрия).

Съгласно изискванията на Регламента се осигуряват данни по следните стандартни групи клиенти:

● Битови клиенти

Група на потребление	Годишно потребление на газ (GJ)	
	минимум	максимум
Група Д1	< 20	
Група Д2	20	< 200
Група Д3	>=200	

● Крайни небитови клиенти

Група на потребление	Годишно потребление на газ (GJ)	
	минимум	максимум
Група И1	< 1 000	
Група И2	1 000	< 10 000
Група И3	10 000	< 100 000
Група И4	100 000	< 1 000 000
Група И5	1 000 000	<= 4 000 000
Група И6	>=4 000 000	

Критерият за отнасяне на клиентите в съответна група е годишното им потребление (доставка).

От месец Октомври 2017 година, поради настъпилите промени в Правилата за търговия с природен газ, Правилата за балансиране на природен газ и въвеждане на входно-изходен модел от националния комбиниран газов оператор, същият премина към отчитане на природния газ от обемни единици – кубичен метър в енергийни – мегават час (мВтч).

В тази връзка за целите на статистическото наблюдение „Цени на природен газ за битови и крайни небитови клиенти“ трябва да се имат предвид следните особености:

- при фактуриране на доставения природен газ до крайните клиенти в мегават час се използват следните зависимости за конвертиране между различните мерни единици:

$$1 \text{ мВтч} = 3,6 * 1 \text{ ГДж}$$

$$\text{Цена за 1 ГДж} = \text{Цена за 1 мВтч} / 3,6$$

1000 куб.м = 1 мВтч / средна представителна калоричност

Цена за 1000 куб.м = Цена за 1 мВтч * средна представителна калоричност.

- При фактуриране на доставения природен газ до крайните клиенти в хил. куб. м, групите битови и крайни небитови клиенти са преизчислени от ГДж в хил. куб. м при стандартни условия на измерване – температура 20⁰ С и налягане 760 mm Hg, чрез средна брутна калоричност на природния газ, както следва:

• Битови клиенти

Група на потребление	Годишно потребление на газ (хил. куб. м*)	
	минимум	максимум
Група Д1	< 0.535	
Група Д2	0.535	< 5.350
Група Д3	>=5.350	

• Крайни небитови клиенти

Група на потребление	Годишно потребление на газ (хил. куб. м*)	
	минимум	максимум
Група И1		< 27
Група И2	27	< 270
Група И3	270	< 2 700
Група И4	2 700	< 27 000
Група И5	27 000	<= 110 000
Група И6	>= 110 000	

*хил. куб. м, измерени при температура 20⁰ С и налягане 760 mm Hg

За преизчисляване на цените от 1000 куб.м в Гигаджаули се използва средната калоричност на доставения природен газ за съответния отчетен период по формулата:

Цена за 1 ГДж = Цена за 1000 куб.м / Средна калоричност.

Цените се изчисляват като средно претеглени цени от действително доставените количества природен газ и съответните им фактурирани стойности за наблюдавания шестмесечен период, в следните две направления:

А) Компоненти и подкомпоненти

Цената на природния газ с включени всички данъци, други плащания, налози и такси е съставена от 3 главни компонента и от отделни подкомпоненти, както следва:

1. Компонент „Енергия и снабдяване“

Този компонент включва цената за суровината природен газ, платена от доставчика, или цената на природния газ в точката на постъпване в преносната система, включително, ако е приложимо, следните разходи за крайния потребител: разходите за складиране, както и разходите, свързани с продажбата на природния газ на крайните клиенти. Съгласно чл.19, ал.4 от Наредбата за регулиране на цените на природния газ в България, този компонент включва и компонентите за наложени задължения към обществото и за дейността "обществена доставка" на природен газ, които са част от цената на природния газ, по която обществения доставчик продава на крайни снабдители и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа.

2. Компонент „Мрежа“

Цената за мрежата включва следните разходи за крайния потребител: тарифите за пренос и разпределение, загубите при преноса и разпределението, разходите за мрежата, услугите след продажбата, разходите за обслужване на системата и разходите за наем на измервателен уред и за измерването.

2.1. Подкомпонент „Разходи за преносната мрежа“ – среден относителен дял на разходите за пренос за битови клиенти и среден относителен дял на разходите за пренос за крайни небитови клиенти, изразени като процент от общите разходи за мрежата.

2.2. Подкомпонент „Разходи за разпределителната мрежа“ – среден относителен дял на разходите за разпределение за битови клиенти и среден относителен дял на разходите за разпределение за крайни небитови клиенти, изразени като процент от общите разходи за мрежата.

3. Компонент „Данъци, други плащания, налози и такси“

3.1. Подкомпонент - Данък върху добавената стойност, както е определен в Директива 2006/112/ЕО на Съвета.

3.2. Подкомпонент - Данъци, други плащания, налози или такси, свързани с насърчаването на възобновяемите енергийни източници, енергийната ефективност и комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия.

3.3. Подкомпонент - Данъци, други плащания, налози или такси, свързани със стратегическите запаси, плащанията за капацитет и енергийната сигурност; данъци върху разпределението на природен газ; невъзвръщаеми разходи и налози за финансирането на енергийните регулаторни органи или операторите на пазара и операторите на системи.

3.4. Подкомпонент – Данъци, други плащания, налози или такси, свързани с качеството на въздуха и с други цели, свързани с опазването на околната среда; данъци върху емисиите на CO₂ или други парникови газове.

3.5. Подкомпонент – Всички други данъци, други плащания, налози или такси, които не са обхванати от никоя от четирите предходни категории: подкрепа за централизирано топлоснабдяване; местни или регионални данъци; островна компенсация; концесионни такси, свързани с лицензите и такси за ползването на земя и публична или частна собственост от мрежи или други съоръжения.

Тези данни се събират всяко шестмесечие, но се отчитат на годишна база като средноаритметични цени.

Б) Данъчно облагане

Изчисляват се три нива на средните цени на битовите и крайните небитови клиенти:

- ✓ цени без данъци и налози - това ценово ниво включва само компонента за енергията и снабдяването и мрежовия компонент.
- ✓ цени без ДДС и други възстановими данъци - това ценово ниво включва компонента за енергията и снабдяването, мрежовия компонент и данъците, другите плащания, налозите и таксите, които се считат за невъзстановими за крайните небитови клиенти. За битовите клиенти това ценово ниво включва компонентите за енергията и мрежата и данъците, другите плащания, налозите и таксите, но не включва ДДС.
- ✓ цени с включени всички данъци, налози и ДДС - това ценово ниво включва компонента за енергията и снабдяването, мрежовия компонент и всички възстановими и невъзстановими данъци, други плащания, налози и такси, включително ДДС.

Тези данни се отчитат 2 пъти годишно - за периодите януари-юни и юли-декември.

